

Pediatric Cochlear Implantation After Communication Skills Assessment Scale (PK??B)

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Pediatric Cochlear Implantation After Communication Skills Assessment Scale (PK??B)*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=28990>

Özet

Pediatrik Koklear İmplantasyon Sonrasındaki İletişim Becerilerinin Değerlendirilmesi Ölçeği (PKİB), koklear implant uygulanan çocukların iletişim becerilerini değerlendirmek amacıyla geliştirilmiş Türkçe bir ölçektir. Özkan ve arkadaşları tarafından 2020 yılında Türkçeye uyarlanan bu ölçek, işitme engelli çocukların rehabilitasyon süreçlerinde edindikleri işitsel ve dilsel becerilerin kapsamlı bir şekilde izlenmesine olanak tanır. Ölçek, çocukların işitsel algı, dil üretimi ve sosyal etkileşim gibi çeşitli iletişim alanlarındaki performanslarını ölçmeyi hedefler.

PKİB, 23 maddeden oluşmakta ve "asla", "nadiren", "bazen", "sık sık" ve "her zaman" şeklinde beşli bir Likert derecelendirme sistemi kullanmaktadır. Bu uyarlama çalışması, ölçeğin Türkçe versiyonunun geçerlik ve güvenilirlik özelliklerini inceleyerek, klinik ve araştırma ortamlarında güvenilir bir araç olarak kullanılabilmesini ortaya koymuştur.

Anahtar Kelimeler

Koklear implant, Pediatrik, iletişim becerileri, Ölçek, Geçerlik, Güvenirlik, işitme kaybı, Dil gelişimi.

Yazarlar

Özkan, H. B., Aslan, F., Karakaya, J., Yücel, E.

Amaç

Pediatrik Koklear İmplantasyon Sonrasındaki İletişim Becerilerinin Değerlendirilmesi Ölçeği'nin (PKİB) temel amacı, koklear implant yerleştirilmiş çocukların iletişim becerilerindeki gelişimlerini sistematik bir şekilde değerlendirmektir. Bu ölçek, çocukların işitme cihazlarından sonra dil ve konuşma becerilerinde kaydettikleri ilerlemeleri takip etmek, potansiyel güçlü yönlerini ve geliştirilmesi gereken alanları belirlemek için tasarlanmıştır. Bu sayede, bireyselleştirilmiş rehabilitasyon programlarının oluşturulmasına ve etkinliğinin izlenmesine katkıda bulunur.

Ölçek, klinisyenlere ve araştırmacılara, koklear implantasyonun çocukların günlük yaşamındaki iletişim yetenekleri üzerindeki etkilerini objektif bir şekilde ölçme imkanı sunar. Ayrıca, farklı müdahale yöntemlerinin karşılaştırılmasında ve çocukların iletişim becerilerindeki uzun vadeli değişikliklerin incelenmesinde önemli bir araç olarak hizmet eder.

Yapı

PKİB, çocukların iletişim becerilerini kapsayan geniş bir yelpazeyi ölçmeyi hedefleyen çok boyutlu bir yapıya sahiptir. Bu yapı, genellikle algı ve ifade edici dil becerileri, işitsel algı ve

sosyal iletişim yetenekleri gibi temel becerileri içerir. Koklear implantasyon sonrası çocuklarda dil ve konuşma gelişimi karmaşık bir süreç olduğundan, ölçek bu farklı alanlardaki ilerlemeyi ayrı ayrı değerlendirerek bütüncül bir profil sunar.

Ölçeğin maddeleri, çocukların doğal iletişim ortamlarında sergiledikleri davranışlar ve tepkileri yansıtacak şekilde formüle edilmiştir. Bu sayede, ebeveynler veya bakıcılar aracılığıyla çocukların gerçek yaşamdaki iletişim performansları hakkında değerli bilgiler elde edilir. Ölçeğin yapısal geçerliliği, orijinal ölçeğin teorik çerçevesine uygunluğunu ve Türkçe versiyonunun da benzer bir faktör yapısını koruduğunu göstermeyi amaçlamıştır.

Geçerlik

Pediatrik Koklear İmplantasyon Sonrası İletişim Becerilerinin Değerlendirilmesi Ölçeği'nin (PKİB) Türkçe uyarlaması, Özkan ve arkadaşları (2020) tarafından yapılan çalışmada kapsamlı bir geçerlik analizine tabi tutulmuştur. Bu çalışmada, ölçeğin Türk kültürü ve diline uygunluğunu ve amaçladığı iletişim becerilerini doğru bir şekilde ölçüp ölçmediğini belirlemeyi amaçlamıştır. Geçerlik çalışmaları genellikle içerik geçerliliği, yapı geçerliliği ve benzer ölçek geçerliliği gibi farklı yöntemleri içerir.

Uyarlama sürecinde, uzman görüşleri alınarak maddelerin kültürel ve dilsel etkililiği sağlanmıştır, böylece içerik geçerliliği desteklenmiştir. Yapı geçerliliği analizleri ise ölçeğin teorik olarak beklenen alt boyutlar veya faktörleri ne kadar iyi temsil ettiğini araştırmıştır. Bu tür çalışmalar, PKİB'nin iletişim becerilerini ölçme konusunda sağlam bir temel oluşturduğunu göstermiştir.

Güvenirlilik

PKİB'nin Türkçe versiyonunun güvenirlilik çalışmaları da Özkan ve arkadaşları (2020) tarafından gerçekleştirilmiştir. Güvenirlilik, bir ölçme aracının tutarlı ve kararlı sonuçlar verme yeteneğini ifade eder. Bu bağlamda, ölçeğin farklı zamanlarda veya farklı uygulayıcılar tarafından kullanıldığında benzer sonuçlar üretmesi beklenir.

Güvenirlilik analizleri genellikle iç tutarlılık (örneğin, Cronbach alfa katsayısı) ve test-tekrar test güvenirliliği gibi yöntemleri içerir. Yüksek iç tutarlılık değerleri, ölçek maddelerinin birbiriyle tutarlı olduğunu ve aynı yapıyı ölçtüğünü gösterir. Test-tekrar test güvenirliliği ise ölçeğin zaman içindeki kararlılığını değerlendirir. Bu çalışmalar, PKİB'nin koklear implantlı çocukların iletişim becerilerini güvenilir bir şekilde değerlendirebilen bir araç olduğunu desteklemiştir.

Faktör Analizi

Ölçek uyarlama çalışmaları, orijinal ölçeğin faktör yapısının hedef dilde ve kültürde de

korunup korunmadığını incelemek amacıyla faktör analizi sıklıkla uygulanır. Özkan ve arkadaşları'nın (2020) PKİB'nin Türkçe uyarlaması çalışmasında da, ölçeğin temel bileşenlerini ve alt boyutlarını belirlemek için faktör analizi tekniklerinin kullanıldığını varsayılmaktadır. Bu analizler, ölçeğin iletişim becerilerinin farklı yönlerini ölçen maddelerin nasıl gruplandırıldığını ortaya koyar.

Faktör analizi sonuçları, ölçeğin yapısal geçerliliğine ilişkin önemli kanıtlar sunar ve orijinal ölçeğin teorik yapısını Türkçe versiyonunda da geçerli olduğunu doğrulamaya yardımcı olur. Bu araştırmacılar ve klinisyenlerin ölçeği kullanırken, ölçülen yapıların kültürel olarak edere olduklarından emin olmaları sağlar.

Enstrüman

Test Türü: Uyarlama

Format: Likert ölçeği bazlı, ebeveyn veya bakıcı raporuna dayalı bir değerlendirme aracıdır. Derecelendirme seçenekleri "asla", "nadiren", "bazen", "sık sık" ve "her zaman" şeklindedir.

Mevcut Diller: Türkçe

Popülasyon Grubu: Pediatrik koklear implant kullanıcıları

Yaş Grubu: Çocuklar (Pediatrik popülasyon, yaş aralığı spesifik olarak belirtilmemiştir ancak genellikle erken çocukluk ve okul çağı dönemini kapsar).

Popülasyon Detayları: Koklear implant ameliyatı geçirmiş ve işitsel rehabilitasyon sürecinde olan çocuklar. Ölçek, işitsel algı ve dil gelişimindeki ilerlemeleri değerlendirmek için tasarlanmıştır.

Test Metodolojisi: **23 maddelik** bir öz bildirim veya gözlem ölçeğidir. Her madde, çocuğun belirli bir iletişim becerisini ne sıklıkla sergilediğini değerlendiren beşli Likert tipi bir yanıt sistemi ile puanlanır.

Anahtar Kelimeler

Koklear implant, Çocuk sağlığı, İşitme engeli, Dil gelişimi, Psikometrik özellikler, Rehabilitasyon, Değerlendirme ölçeği.

Yazarlar

Yazar ORCID Tanımlayıcı: Bilgi mevcut değil.

Kurumsal E-posta Adresleri: hilalburcu.ozkan@hacettepe.edu.tr (Sorumlu yazar: Hilal Burcu Özkan)

Yazma Adresi: Bilgi mevcut değil.

İzinler, Ücretler ve Test Yılı

PKİİB'nin referans yayım yılına göre test yılı **2020**'dir. Ölçeğin kullanımı için gerekli izinler, ücretler veya telif hakları hakkında kaynakta spesifik bir bilgi bulunmamaktadır. Ölçeği kullanmayı düşünen araştırmacılar veya klinisyenlerin, izinler ve kullanım koşulları hakkında en güncel bilgiyi edinmek için sorumlu yazar Hilal Burcu Özkan ile doğrudan iletişime geçmeleri tavsiye edilir.

Kaynaklar

Özkan, H. B., Aslan, F., Karakaya, J., & Yücel, E. (2020). Pediatrik Koklear İmplantasyon Sonrası İletişim Becerilerinin Değerlendirilmesi Ölçeği'nin Türkçe sürümünün geçerlilik ve güvenilirlik çalışması. *Türkiye Klinikleri Sağlık Bilimleri Dergisi*, 5(2), 264-271. DOI: [10.5336/healthsci.2019-71533](https://doi.org/10.5336/healthsci.2019-71533)

Ölçeğin orijinal PDF'i buradan indirilebilir: [pediatrik-koklear-implantasyon-sonrasi-iletisim-becerilerinin-degerlendirilmesi-olcegi-pkiib-toad.pdf](#)

Araştırmanın Google Scholar bağlantısı: scholar.google.com

Pediatrik Koklear İmplantasyon Sonrası İletişim Becerilerinin Değerlendirilmesi Ölçeği (PKİİB) Maddeleri

ÖNEMLİ: Aşağıdaki ölçek maddeleri orijinal dillerinde korunmalı ve hiçbir şekilde değiştirilmemelidir.

Sağlanan kaynak içerikte ölçeğin maddeleri yer almamaktadır; sadece 23 maddeden oluştuğu belirtilmiştir.